

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/1865,Seminarium-popularnonaukowe-Spacerkiem-po-Warszawie-Zycie-co-dzienne-w-stolicy-po.html>
04.04.2026, 07:35

Seminarium popularnonaukowe „»Spacerkiem po Warszawie«. Życie codzienne w stolicy po 1945 roku - Miasto w opresji” - Warszawa, 29 stycznia 2008 r.

29.01.2008

29 stycznia 2008 roku w siedzibie Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej IPN w Warszawie przy ul. Chłodnej 51 odbyło się kolejne spotkanie z cyklu wykładów „»Spacerkiem po Warszawie«. Życie codzienne w stolicy po 1945 roku”. Tym razem omówiony został temat „Miasto w opresji”.

Stał się on okazją do zaprezentowania programu IPN „Śladami zbrodni”. Dr Tomasz Łabuszewski - naczelnik Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej, koordynator projektu, mówił o zbrodniach dokonanych przez komunistyczny aparat represji oraz powojennych katowniach w Warszawie, wśród których wymienił m.in. więzienie przy ul. Rakowieckiej, areszt przy ul. Strzeleckiej, budynek liceum im. Władysława IV.

Dalszą część warsztatów tradycyjnie poprowadził dr Piotr Majewski - kustosz Zamku Królewskiego, warsawianista. Odnosząc się do wystąpienia poprzednika zaznaczył, że architektura była jedynie tłem dziejących się wydarzeń. W powojennej stolicy miała być materialnym wyrazem ideologii, miała służyć demonstracji władzy. Jej charakterystyczną cechą była monumentalność (np. Pałac Kultury i Nauki, MDM, Muranów). Tymczasem prezentowane wcześniej komunistyczne miejsca represji są zaprzeczeniem tego założenia. Wyrażały treść ówczesnego ustroju, a nie jego postulowaną formę. Dr Majewski zastanawiał się nad sposobem upamiętnienia tych miejsc. „W Polsce nie ma instytucji o charakterze muzealnym, która upamiętniałaby miejsca represji w okresie powojennym” - zauważył. „Paradoksem jest, że Pałac Kultury i Nauki został ostatecznie uznany za zabytek, a obiekty represji nie są poddane ochronie konserwatorskiej. Byłoby to najlepsze zabezpieczenie przed ingerencją nie zawsze rozumiejących znaczenie historii właścicieli tych budynków” - dodał.

Wykładowca omówił ponadto pod względem architektonicznym niektóre miejsca w Warszawie, m.in. Pomnik Braterstwa Broni (tzw. Czterech Śpiących), Poległym w Służbie i Obronie Polski Ludowej (tzw. UBelisk, przetrwał do 1991 r., kiedy to został usunięty), nieistniejący już pomnik Feliksa Dzierżyńskiego („Paradoksem jest, że pomnik ten rozsypał się przy demontażu” - zauważył wykładowca), Cmentarz Mauzoleum Żołnierzy Armii Radzieckiej w Warszawie.

Na zakończenie dr Majewski zaprezentował zdjęcia ilustrujące rzeczywistość PRL-owską.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

2

3